

Financiële effecten Aanvullingsregeling bodem

Rapportage van de financiële effecten van de Aanvullingsregeling bodem voor bedrijven, burgers en overheden

Versie 3 maart 2021



Financiële effecten Aanvullingsregeling bodem

Rapportage van de financiële effecten van de Aanvullingsregeling bodem voor bedrijven, burgers en overheden

Auteurs

Patrick van der Poll

Arjen Treurniet

Sira Consulting B.V. is inhoudelijk verantwoordelijk voor deze rapportage. De in deze rapportage opgenomen teksten en onderzoeksresultaten mogen uitsluitend worden gebruikt als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldiging en/of openbaarmaking in welke vorm ook, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van Sira Consulting B.V.. Sira Consulting B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

Op 1 januari 2022 wordt naar verwachting de Omgevingswet ingevoerd. Om een integraal beeld van de financiële consequenties van de invoering van de stelselherziening te krijgen zijn de afgelopen jaren ongeveer 20 deelonderzoeken uitgevoerd. Nu de nieuwe regelgeving inmiddels gereed is, kan een integraal financieel beeld van de stelselherziening gemaakt worden. Daartoe worden deze eerdere deelonderzoeken op basis van een onderzoeksagenda die door de bestuurlijke koepels en het Rijk is vastgesteld, geactualiseerd, aangevuld of indien dit nodig werd geacht (deels) grondig herzien. Het onderzoek dat hier voorligt, is onderdeel van deze onderzoeksagenda.

Het onderliggende deelonderzoek onderzoekt een afgebakend deel van de stelselherziening Ow. De uitkomsten van dit deelonderzoek geven inzicht in alleen dat gedeelte van de stelselherziening dat door de onderzoekers onderzocht wordt. Het geeft geen integraal beeld van de financiële consequenties van de gehele stelselherziening van de Ow.

Alle deelresultaten tezamen worden verwerkt in het Integraal Beeld van de financiële consequenties van de stelselherziening Ow. Dit is een afzonderlijk onderzoek waarover ook afzonderlijk gerapporteerd wordt. De resultaten uit het voorliggende onderzoek is één van de bronnen op basis waarvan het Integraal Beeld is opgesteld.

Managementsamenvatting

De Aanvullingsregeling bodem Omgevingswet bevat regels voor het gebruik van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet en het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet in de praktijk. De Aanvullingsregeling is beperkt van omvang en omvat 3 delen:

1. Een deel vult de Omgevingsregeling aan of wijzigt deze;
2. Een deel wijzigt andere regelingen of trekt deze in; en
3. Een deel regelt het overgangsrecht, indien nodig.

Sira Consulting heeft de financiële effecten van de Aanvullingsregeling onderzocht aan de hand van de volgende hoofdvraag:

Beschrijf en waar mogelijk raam op een herleidbare en navolgbare wijze de hoogte van de financiële effecten van de Aanvullingsregeling Bodem in het bijzonder als onderdeel van de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2022 voor initiatiefnemers (burgers, bedrijven en overheden in hun rol als initiatiefnemer) en overheden (gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk)

Deze hoofddoelstelling valt uiteen in de volgende subdoelstellingen:

1. Identificeren, interpreteren en uitwerken van de wijzigingen in de Aanvullingsregeling Bodem.
2. Op basis van de preconsultatie nader uitwerken van de onderwerpen uit de Aanvullingsregeling bodem. Bepalen (kwalitatief en kwantitatief) van de effecten van de wijzigingen voor bedrijven en (indien relevant) burgers door het uitvoeren van bedrijfseffectentoets, inclusief de gevolgen voor de regeldruk¹.
3. Bepalen (kwalitatief en kwantitatief) van de effecten van de wijzigingen voor de bestuurlijke lasten van (decentrale) overheden.

De conclusie van het onderzoek is: er worden geen financiële effecten verwacht door de Aanvullingsregeling bodem voor overheden en burgers en bedrijven. In de onderstaande tabel zijn de effecten per wijziging samengevat.

Tabel 1. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden en burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschappen	Provincies	Bedrijven en burgers
Aanwijzing en geometrische begrenzing	Geen	Geen	Geen	Geen
Meet- en rekenregels	Geen	N.v.t.	Geen	Geen
Omgevingsvergunning meststoffen: zuiveringslib	Geen	Geen	N.v.t.	N.v.t.

¹ Hierbij wordt voor de kwantitatieve effecten onderscheid gemaakt tussen het effect op de administratieve lasten en de inhoudelijke nalevingskosten.

Omgevingsvergunning toe- passen grond en bagger in een diepe plas	Geen	Geen	N.v.t.	Geen
Diverse overige omgevings- vergunningen	Geen	N.v.t.	N.v.t.	Geen
Gedooplicht	Geen	N.v.t.	N.v.t.	Geen
Op of in de bodem brengen zuiveringsslib	Geen	Geen	N.v.t.	Geen
Wijzigen of intrekken an- dere regelingen	Geen	Geen	Geen	Geen
Overgangsrecht	Geen	Geen	N.v.t.	Geen
Integraal beeld van de wij- zigingen	Geen	Geen	Geen	Geen
Totaal	Geen	Geen	Geen	Geen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
2	Wijzigingen aanvullingsregeling Bodem en effecten	9
2.1	Overzicht van de onderzochte wijzigingen	9
2.2	Aanwijzing en geometrische begrenzing	9
2.3	Meet- en rekenregels	10
2.4	Omgevingsvergunning meststoffen: zuiveringsslib	11
2.5	Omgevingsvergunning toepassen grond en bagger in diepe plas	11
2.6	Diverse overige omgevingsvergunningen	13
2.7	Gedoogplicht	13
2.8	Op of in de bodem brengen zuiveringsslib	14
2.9	Wijzigen of intrekken andere regelingen	15
2.10	Overgangsrecht	16
2.11	Integraal beeld van de wijzigingen	16
3	Bedrijfseffectentoets	17
3.1	Geraakte doelgroep	17
3.2	Regeldrukeffecten	17
3.3	Innovatie-effecten	17
3.4	Markteffecten	18
3.5	Overige bedrijfseffecten	18
4	Samenvatting en conclusies	19
Bijlagen		
I	Methodiek en uitgangspunten	21
II	Werkwijze en projectfasering	24
III	Respondenten	26
IV	Standaard kostenmodel	27
V	Interviewprotocol	29

1 Inleiding

De Aanvullingsregeling bodem Omgevingswet bevat regels voor het gebruik van de Aanvullingswet bodem Omgevingswet en het Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet in de praktijk. De Aanvullingsregeling bestaat niet zelfstandig, maar voegt artikelen toe aan de Omgevingsregeling. Daarnaast wordt een aantal verwijzingen in andere regelingen aangepast aan het stelsel van de Omgevingswet. De Aanvullingsregeling is beperkt van omvang en omvat 3 delen:

1. Een deel vult de Omgevingsregeling aan of wijzigt deze;
2. Een deel wijzigt andere regelingen of trekt deze in; en
3. Een deel regelt het overgangsrecht, indien nodig.

Het Aanvullingsspoor bodem integreert het onderwerp bodemkwaliteit in de Omgevingswet. Op hoofdlijnen blijft het huidige bodembeleid met betrekking tot bodem na de stelselherziening hetzelfde. Het beschermen van de bodem tegen nieuwe verontreiniging en duurzaam gebruik blijft de kern van het bodembeleid. Wel faciliteert de voorgenomen regelgeving andere werkwijzen in de uitvoering van dit beleid en ontstaat er ruimte om hier decentraal eigen invulling aan te geven.

Nieuw is, onder andere, dat met de Aanvullingswet bodem de aanpak van bodemverontreiniging wordt gekoppeld aan een gebiedsaanpak en het reguleren van activiteiten. De Aanvullingswet bodem bestaat uit drie pijlers: preventie van nieuwe verontreiniging of aantasting, het integraal meenemen van bodemkwaliteit bij besluitvorming over de fysieke leefomgeving en de bescherming van gezondheid en milieu door verstandig om te gaan met historische verontreinigingen.

Doelstelling

Voor nieuwe en wijzigende wet- en regelgeving is het verplicht om de financiële effecten voor burgers, bedrijven en overheden te vermelden in de toelichting. De doelstelling van dit onderzoek luidt daarom als volgt:

Beschrijf en waar mogelijk raam op een herleidbare en navolgbare wijze de hoogte van de financiële effecten van de Aanvullingsregeling Bodem in het bijzonder als onderdeel van de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2022 voor initiatiefnemers (burgers, bedrijven en overheden in hun rol als initiatiefnemer) en overheden (gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk)

Deze hoofddoelstelling valt uiteen in de volgende subdoelstellingen:

1. Identificeren, interpreteren en uitwerken van de wijzigingen in de Aanvullingsregeling Bodem (hoofdstuk 2)
2. Op basis van de preconsultatie nader uitwerken van de onderwerpen uit de Aanvullingsregeling bodem. Bepalen (kwalitatief en kwantitatief) van de effecten van de wijzigingen voor bedrijven en (indien relevant) burgers door het uitvoeren van bedrijfseffectentoets, inclusief de gevolgen voor de regeldruk² (hoofdstuk 2 en 3)
3. Bepalen (kwalitatief en kwantitatief) van de effecten van de wijzigingen voor de bestuurlijke lasten van (decentrale) overheden (hoofdstuk 2)

² Hierbij wordt voor de kwantitatieve effecten onderscheid gemaakt tussen het effect op de administratieve lasten en de inhoudelijke nalevingskosten.

De methodiek en de uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het uitwerken van de hoofd- en subdoelstelling zijn uitgebreid beschreven in bijlage I.

Werkwijze en resultaten

Het project bestaat uit drie fasen, die elk een concreet en toetsbaar resultaat opleveren. Het onderstaande schema geeft deze fasen weer. Voor elke fase zijn het doel en het resultaat weergegeven.

De projectfasering is verder uitgewerkt in bijlage II

Figuur 1. Schematische weergave van de projectfasering

Fase	Doel	Resultaat
1. Projectvoorbereiding	Uitwerken en afstemmen van de onderzoeksaanpak; identificeren, interpreteren, uitwerken en afstemmen van de wijzigingen in een bureauonderzoek en in afstemming met de werkgroep.	Plan van aanpak met kwalitatief overzicht van de wijzigingen
2. Praktijkonderzoek	In interviews verzamelen van de benodigde gegevens om de onderzoeksvragen te beantwoorden en de effecten op de regeldruk en de bestuurlijke lasten te berekenen.	Tussenrapport: conceptresultaten Aanvullingsregeling Bodem
3. Analyse en rapportage	Analyseren, verklaren, afstemmen en vastleggen van de onderzoeksresultaten en, indien gewenst, uitwerken van aanbevelingen.	Eindrapport: effectentoets Aanvullingsregeling Bodem

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de eerste (identificeren, interpreteren en uitwerken van de wijzigingen van de Aanvullingsregeling Bodem) en derde subdoelstelling (bepalen (kwalitatief en kwantitatief) van de effecten van de wijzigingen voor overheden en burgers en bedrijven) uitgewerkt. In hoofdstuk 3 is de tweede subdoelstelling beantwoord, namelijk het bepalen van de effecten van de wijzigingen voor burgers, bedrijven en overheden door het uitvoeren van een bedrijfseffectentoets (BET). In hoofdstuk 4 zijn de resultaten kort samengevat en wordt een conclusie geformuleerd.

2 Wijzigingen aanvullingsregeling Bodem en effecten

De eerste subdoelstelling van dit onderzoek is het identificeren, interpreteren en uitwerken van de wijzigingen in de Aanvullingsregeling Bodem. De resultaten hiervan staan in dit hoofdstuk verwerkt. Daarnaast is in dit hoofdstuk ook per wijziging inzichtelijk gemaakt of en zo ja, welke financiële effecten ontstaan. Daarin is een onderscheid gemaakt naar de effecten voor overheden, burgers en bedrijven. Als er financiële effecten verwacht worden, zijn de effecten in tekstkaders onder de wijzigingen uitgewerkt. Tijdens het verzamelen van de gegevens, zijn interviews uitgevoerd met verschillende respondenten (zie bijlage III). Met deze respondenten is vrijuit gesproken over de mogelijke effecten van de Aanvullingsregeling bodem, waarbij ook de ruimte was om aanvullende gevolgen aan te geven. Hierbij is gevraagd naar mogelijke integrale effecten als gevolg van de onderwerpen in de Aanvullingsregeling Bodem. Dit laatste is opgenomen in paragraaf 2.11 van dit hoofdstuk.

2.1 Overzicht van de onderzochte wijzigingen

De Aanvullingsregeling is beperkt van omvang en omvat 3 delen:

1. Een deel vult de Omgevingsregeling aan of wijzigt deze;
2. Een deel wijzigt andere regelingen of trekt deze in; en
3. Een deel regelt het overgangsrecht, indien nodig.

Alle wijzigingen maken onderdeel uit van de scope van dit onderzoek, de volgende wijzigingen zijn onderzocht:

- Aanwijzing en geometrische begrenzing
- Meet- en rekenregels
- Omgevingsvergunning meststoffen: zuiveringsslib
- Omgevingsvergunning toepassen grond en bagger in een diepe plas
- Diverse overige omgevingsvergunningen
- Gedoogplicht
- Op of in de bodem brengen van zuiveringsslib
- Wijzigen of intrekken andere regelen
- Overgangsrecht
- Integraal beeld van de wijzigingen

2.2 Aanwijzing en geometrische begrenzing

In artikel 2.43 worden de geometrische begrenzingen aangegeven van herkomstgebieden en toepassingsgebieden van mijnsteen en vermengde mijnsteen. Het gaat om de gebieden die bedoeld zijn in artikel 3.48r van het Bal. Het door middel van geometrische begrenzing aanwijzen van mijnsteengebieden kan gevolgen hebben voor gemeenten, provincies, waterschappen en bedrijven.

De mijnsteengebieden vallen in de huidige situatie ook al onder speciale regelgeving. De wijziging beoogt slechts om de mijnsteen specifiek aan te wijzen dan in de huidige situatie. In de huidige situatie is een klein stuk grond aangewezen als mijnsteengebied waar geen mijnsteen aanwezig is. Ook kan een geometrische begrenzing beter in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) worden opgenomen.

Financiële effecten

Omdat de wijziging van het gebied geen stukken grond bevat die mijnsteen bevatten, leidt deze wijziging niet tot financiële effecten voor gemeenten, provincies, waterschappen en burgers en bedrijven. Dit wordt door de respondenten in de interviews bevestigd.

Conclusie: Geen financiële effecten van de aanwijzing van de geometrische begrenzingen van herkomstgebieden en toepassingsgebieden van mijnsteen en vermengde mijnsteen.

Tabel 2. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden, burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschappen	Provincies	Bedrijven en burgers
Aanwijzing en geometrische begrenzing	Geen verandering	Geen verandering	Geen verandering	Geen verandering

2.3 Meet- en rekenregels

De Aanvullingsregeling bodem vult de hoofdstukken 6 en 8 van de Omgevingsregeling aan met meet- en rekenregels. Het rekenmodel Sanscrit wordt in hoofdstuk 6 aangewezen voor het berekenen van de ten hoogste toelaatbare concentraties van stoffen bij de toelating van een gebouw op een bodemgevoelige locatie in een omgevingsplan. Sanscrit wordt eveneens in hoofdstuk 8 voorgeschreven voor de beoordeling van de vraag of voor een aangetroffen grondwaterverontreiniging een sanerende maatregel in het waterprogramma moet worden opgenomen. Inhoudelijk zijn de regels een voortzetting van de bestaande regels in de Regeling bodemkwaliteit en de Circulaire bodemsanering 2013. De meet- en rekenregels zijn van toepassing op gemeenten en provincies. De uitkomsten kunnen gevolgen hebben voor bedrijven.

Financiële effecten

Omdat de rekenregels gelijk blijven ten opzichte van de huidige situatie worden geen financiële effecten veroorzaakt voor gemeenten, provincies en burgers en bedrijven. Voor de waterschappen is deze wijziging niet van toepassing.

Conclusie: Geen financiële effecten van de meet en rekenregels uit de Aanvullingsregeling bodem.

Tabel 3. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden, burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschappen	Provincies	Bedrijven en burgers
Meet- en rekenregels	Geen verandering	N.v.t.	Geen verandering	Geen verandering

2.4 Omgevingsvergunning meststoffen: zuiveringslib

In art. 7.53a wordt geregeld welke gegevens en bescheiden aangeleverd moeten worden voor een omgevingsvergunning voor het op of in de bodem brengen van zuiveringslib afkomstig van zuiveringsinstallaties voor huishoudelijk of stedelijk afvalwater. Deze vergunning is nieuw ten opzichte van de huidige situatie. Deze vergunning wordt aangevraagd door de eigenaren van rioolwaterzuiveringsinstallaties. Deze installaties zijn eigendom van de waterschappen. Gemeenten zijn bevoegd gezag.

Financiële effecten

De respondenten vanuit de waterschappen geven aan dat deze vergunning niet zal worden aangevraagd, omdat de samenstelling van zuiveringslib vrijwel nooit geschikt is om op land toe te passen.

Conclusie: geen financiële effecten van het invoeren van deze vergunning.

Tabel 4. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden, burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschappen	Provincies	Bedrijven en burgers
Omgevingsvergunning meststoffen: zuiveringslib	Geen	Geen	N.v.t.	N.v.t.

2.5 Omgevingsvergunning toepassen grond en baggerspecie in diepe plas

In artikel 7.53d zijn de gegevens en bescheiden opgenomen die moeten worden aangeleverd voor een omgevingsvergunning voor het toepassen van grond en baggerspecie in een diepe plas.

In de huidige situatie hoeft geen vergunning te worden aangevraagd, maar volstaat een melding. In het financiële effectenonderzoek naar het Aanvullingsbesluit bodem zijn de

financiële effecten als gevolg van deze vergunningsaanvraag in kaart gebracht. In dit onderzoek wordt onderzocht of inhoudelijke verschillen in de aanvraagvereisten impact hebben op de eerder gekwantificeerde effecten.

De inhoudelijke eisen van de melding zijn in de huidige situatie geregeld in artikel 42 van het Besluit Bodemkwaliteit. Daarin worden de eisen verder gedelegeerd naar de Regeling Bodemkwaliteit, waarin een formulier genoemd wordt. Dit formulier is bedoeld voor het toepassen van grond of bagger in brede zin.

Specifiek voor diepe plassen moet naast het formulier op grond van de Circulaire herinrichting van diepe plassen en de Handreiking voor het herinrichten van diepe plassen een inrichtingsplan opgesteld worden. Het inhoudelijke zwaartepunt van de procedure ligt op dit inrichtingsplan.

De verschillen tussen het inrichtingsplan uit de huidige situatie en de aanvraagvereisten voor de omgevingsvergunning uit de voorgenomen situatie zijn:

- In de voorgenomen situatie moet er een situatietekening aangeleverd worden. Hierover wordt in de huidige situatie niet letterlijk gesproken in het inrichtingsplan.
- In de voorgenomen situatie worden specifiekere aanwijzingen gegeven over:
 - De beschrijving van gevolgen voor de ecologische kwaliteit
 - Een rapportage met een weergave van een verricht hydrologisch en geohydrologisch onderzoek naar de gevolgen van de activiteit
 - De monitoring

Initiatiefnemer bij deze vergunning zijn de eigenaren van diepe plassen. Voor ongeveer de helft van de diepe plassen zijn waterschappen bevoegd gezag. Voor de andere helft is Rijkswaterstaat bevoegd gezag.

Financiële effecten

De respondenten vanuit bedrijven, waterschappen en omgevingsdiensten geven aan dat er feitelijk geen verschil is in de aanvraagvereisten. De opname van de aanvraagvereisten in de Omgevingsregeling leidt daardoor niet tot aanvullende lasten ten opzichte van de lasten van het Aanvullingsbesluit bodem.

Conclusie: Geen financiële effecten van de aanvraagvereisten van de omgevingsvergunning voor het toepassen van grond of bagger in een diepe plas.

Tabel 5. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden, burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschappen	Provincies	Bedrijven en burgers
Omgevingsvergunning toepassen grond en bagger in een diepe plas	Geen verandering	Geen verandering	Geen verandering	Geen verandering

2.6 Diverse overige omgevingsvergunningen

Voor de onderstaande milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten wordt in de Aanvullingsregeling bodem uitgewerkt welke gegevens en bescheiden aangeleverd moeten worden bij aanvraag van een omgevingsvergunning. Deze activiteiten zijn in de huidige situatie al vergunningplichtig. Het gaat om de volgende activiteiten:

- Opslaan, zeven, mechanisch ontwateren of samenvoegen van grond of baggerspecie (art. 7.53b),
- Het lozen van afvalwater afkomstig van het opslaan, zeven, mechanisch ontwateren of samenvoegen van grond of baggerspecie (art. 7.53c),
- Het bewerken van verontreinigde grond of baggerspecie (art. 7.121a),
- Het lozen van afvalwater afkomstig van het bewerken van verontreinigde grond of baggerspecie (art. 7.121b).

De vergunningen uit artikel 7.53b en artikel 7.121a zijn in de huidige situatie opgenomen in één brede omgevingsvergunning voor handelingen met afvalstoffen in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De aanvraagvereisten staan in de Regeling omgevingsrecht, verspreid over hoofdstuk 4.

De vergunningen uit artikel 7.53c en 7.121b zijn in de huidige situatie opgenomen in één vergunning voor lozingen in de Waterwet. De aanvraagvereisten staan in de Waterregeling in hoofdstuk 6, vanaf artikel 6.18.

De vergunningen worden aangevraagd door bedrijven die deze activiteiten uitvoeren. Gemeenten zijn bevoegd gezag voor de vergunningen.

Inhoudelijk wijzigt er niets, behalve dat de vergunningplichtige activiteiten worden gesplitst. In de aanvraag moet hierdoor specifiek worden vermeld om welke milieubelastende activiteiten het gaat. Ook in de voorgenomen situatie hoeft een bedrijf maar één omgevingsvergunning aan te vragen.

Financiële effecten

Omdat de aanvraagvereisten inhoudelijk niet wezenlijk veranderen verwachten de respondenten vanuit gemeenten en omgevingsdiensten dat het anders opschrijven van de activiteiten geen effect heeft op de lasten.

Conclusie: Geen financiële effecten van deze wijziging.

Tabel 6. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden, burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschappen	Provincies	Bedrijven en burgers
Diverse overige omgevingsvergunningen	Geen	N.v.t.	N.v.t.	Geen

2.7 Gedoogplicht

In artikel 7.216 worden de aanvraagvereisten opgenomen voor een gedoogplichtbeschikking voor het verrichten van bodemonderzoek door de veroorzaker, op de grond van een ander. Deze gedoogplicht is geregeld in artikel 10.21a van de Aanvullingswet bodem. In het

onderzoek naar de Aanvullingswet bodem is vastgesteld dat deze gedoogplicht niet of nauwelijks wijzigt ten opzichte van de huidige situatie. De gedoogplicht wordt opgelegd door het bevoegd gezag. Dat is in de meeste situaties de gemeente. Het kan voorkomen dat de provincie bevoegd gezag is.

Financiële effecten

De respondenten vanuit omgevingsdiensten geven aan dat een gedoogplicht weinig voorkomt. Daarnaast wijken de eisen om een gedoogplicht aan te vragen niet of nauwelijks af van de huidige situatie. De respondenten schatten hierdoor in dat de opname van de aanvraagvereisten voor de gedoogplichtbeschikking geen effect heeft op de bestuurlijke lasten. Voor gemeenten die in de huidige situatie nog geen bevoegd gezag zijn, zal de gedoogplicht lasten veroorzaken. Dit is echter een direct gevolg van het verschuiven van het bevoegd gezag en niet van de opname van de aanvraagvereisten van de gedoogplicht in de Aanvullingsregeling bodem.

Conclusie: Geen financiële effecten van het opnemen van de aanvraagvereisten van de gedoogplichtbeschikking in de Aanvullingsregeling bodem.

Tabel 7. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden, burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschap- pen	Provincies	Bedrijven en burgers
Gedoogplicht	Geen	N.v.t.	N.v.t.	Geen

2.8 Op of in de bodem brengen zuiveringslib

Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning uit paragraaf 2.4 moet in de voorgenomen situatie bemonstering plaatsvinden van de bodem waarop het zuiveringslib wordt aangebracht. In artikel 9.9 wordt de bemonstering van zuiveringslib uit artikel 8.70g van het Besluit kwaliteit leefomgeving gespecificeerd. In bijlage XXXA is dat verder uitgewerkt. Het gaat om 40 steken met een gutsboor die verspreid over het (deel)perceel zijn genomen. De grootte van het deelperceel is afhankelijk van de homogeniteit van de samenstelling van de grond.

In de huidige situatie is deze bemonstering ook verplicht, als algemene regel voor het aanbrengen van zuiveringslib. Dit is in de huidige situatie geregeld in de Uitvoeringsregeling gebruik meststoffen, in artikel 2 jo. Bijlage A. Enkele NEN-normen worden in de voorgenomen situatie vervangen. Dit is een vernummering zonder inhoudelijke gevolgen.

Financiële effecten

Omdat de opname van de regels voor bemonstering van zuiveringslib in de Aanvullingsregeling bodem niet tot veranderingen leidt, verwachten wij geen financiële effecten.

Conclusie: Geen financiële effecten van de regels over het op of in de bodem brengen van zuiveringsslib in de Aanvullingsregeling bodem.

Tabel 8. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden, burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschap- pen	Provincies	Bedrijven en burgers
Op of in de bodem brengen van zuiveringsslib	Geen verande- ring	Geen verande- ring	N.v.t.	Geen verande- ring

2.9 Wijzigen of intrekken andere regelingen

De Aanvullingsregeling bodem bevat regels voor het intrekken van:

- De Regeling uniforme saneringen;
- De Uitvoeringsregeling gebruik meststoffen;
- De Vrijstellingsregeling waterige fracties en reinigingswater 1998

De Aanvullingsregeling bodem bevat ook regels die andere regelingen wijzigen. De wijzigingen hebben in grote lijnen betrekking op het schrappen, wijzigen of vervangen van de in een andere regeling voorkomende verwijzing naar de Wet bodembescherming, het Besluit bodemkwaliteit, het Besluit gebruik meststoffen of andere bodemregelgeving. Daarnaast wordt de terminologie aangepast aan die van de Omgevingswet.

Financiële effecten

De artikelen uit deze vervallen regelingen zijn in andere onderdelen van de Omgevingswet opgenomen. Deze wijzigingen zijn in die onderdelen reeds onderzocht. De aanpassingen aan de terminologie van de Omgevingswet zijn inhoudelijk niet anders dan de huidige situatie. Hierdoor zijn er geen financiële effecten te verwachten van het wijzigen en intrekken van andere regelingen.

Conclusie: Geen financiële effecten van de regels voor het wijzigen of intrekken van andere regelingen in de Aanvullingsregeling bodem.

Tabel 9. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden, burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschappen	Provincies	Bedrijven en burgers
Wijzigen of intrekken andere regelingen	Geen	Geen	Geen	Geen

2.10 Overgangsrecht

De Aanvullingsregeling bodem bevat ten slotte overgangsrecht, in de vorm van een artikel over het analyserapport Uitvoeringsregeling gebruik meststoffen. Dit overgangsrecht zorgt ervoor dat bestaande regels blijven gelden. Het betreft dus geen verandering van de situatie.

Financiële effecten

Omdat er geen verandering is ten opzichte van de huidige situatie worden geen financiële effecten verwacht van het overgangsrecht.

Conclusie: Geen financiële effecten van het overgangsrecht in de Aanvullingsregeling bodem.

Tabel 10. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden, burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschappen	Provincies	Bedrijven en burgers
Overgangsrecht	Geen	Geen	N.v.t.	Geen

2.11 Integraal beeld van de wijzigingen

Onderzocht is of er samenhang bestaat tussen de verschillende wijzigingen, die effect kan hebben op de financiële effecten van de Aanvullingsregeling bodem. De wijzigingen in paragraaf 2.4 en paragraaf 2.8 hangen met elkaar samen, maar omdat de activiteiten waar deze regels over gaan naar verwachting niet voorkomen, hebben de wijzigingen ook gezamenlijk geen financiële effecten.

Daarnaast is apart gekeken of het integrale beeld van de Aanvullingsregeling bodem leidt tot een aanpassing van de financiële effecten. Omdat er niet of nauwelijks samenhang bestaat tussen de wijzigingen en omdat de wijzigingen op zichzelf ook geen financiële effecten hebben, leidt dit, ook volgens de respondenten vanuit gemeenten, omgevingsdiensten en waterschappen, niet tot nadere integrale financiële effecten.

Tabel 11. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden, burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschappen	Provincies	Bedrijven en burgers
Integraal beeld van de wijzigingen	Geen	Geen	Geen	Geen

3 Bedrijfseffectentoets

In dit hoofdstuk wordt de tweede subdoelstelling (bepalen van de effecten van wijzigingen voor bedrijven en (indien relevant) burgers door het uitvoeren van een BET) beantwoord, inclusief de gevolgen voor de regeldruk.

Bij het opstellen van nieuwe of het wijzigen van bestaande regelgeving moet in kaart worden gebracht welke effecten dit heeft op het bedrijfsleven. Deze toetsing wordt gedaan door het beantwoorden van de vragen van de bedrijfseffectentoets (BET). De BET is opgebouwd uit negen vragen. De antwoorden op deze vragen schetsen een omvattend beeld van de effecten van de nieuwe regelgeving op het Nederlandse bedrijfsleven. Een nadere toelichting kan worden verkregen via www.kcwj.nl.

In dit hoofdstuk worden de BET-vragen beantwoord voor de wijzigingen die in dit onderzoek zijn onderzocht. Voor de motivering hiervan verwijzen wij naar hoofdstuk 2.

3.1 Geraakte doelgroep

Vraag 1: Voor hoeveel bedrijven en welke categorieën worden bedrijfseffecten verwacht?

Zoals te lezen in het voorgaande hoofdstuk verwachten wij direct als gevolg van de Aanvullingsregeling bodem geen bedrijfseffecten.

3.2 Regeldrukeffecten

Vraag 2: Welke gevolgen heeft de ontwerpregelgeving voor de regeldruk (informatieverplichtingen aan de overheid en/of inhoudelijke verplichtingen) voor bedrijven?

De ontwerpregelgeving heeft geen gevolgen voor de nalevingskosten (NK) en administratieve lasten (AL) voor bedrijven. Dit is in hoofdstuk 2 nader toegelicht.

Vraag 3: In het geval van implementatie van EU-regelgeving: Is gekozen voor lastenluwe implementatie zonder 'nationale koppen' en met optimaal gebruik van 'kan-bepalingen'?

Er is geen sprake van implementatie van EU-regelgeving.

3.3 Innovatie-effecten

Vraag 4: Welke gevolgen heeft de ontwerpregelgeving voor de innovatieruimte, innovatiebereidheid en innovatiecapaciteit van bedrijven?

Omdat er nagenoeg geen wijzigingen worden beoogd met de Aanvullingsregeling bodem verwachten wij geen effect op de innovatie door bedrijven.

3.4 Markteffecten

Vraag 5: Wat zijn de gevolgen van de ontwerpregelgeving voor de werking van de markt?

Omdat er nagenoeg geen wijzigingen worden beoogd met de Aanvullingsregeling bodem verwachten wij geen effecten op de werking van de markt.

Vraag 6: Wat zijn de sociaaleconomische effecten van ontwerpregelgeving; met name de verwachte ontwikkelingen op werkgelegenheid en arbeidsvoorwaardenontwikkeling?

Omdat er nagenoeg geen wijzigingen worden beoogd met de Aanvullingsregeling bodem verwachten wij geen sociaaleconomische effecten.

3.5 Overige bedrijfseffecten

Vraag 7: Welke andersoortige kosten en baten voor bedrijven, die niet onder de regeldrukdefinitie vallen, worden op grond van deze ontwerpregelgeving voorzien?

Omdat er nagenoeg geen wijzigingen worden beoogd met de Aanvullingsregeling bodem verwachten wij geen andersoortige kosten en baten voor bedrijven.

4 Samenvatting en conclusies

Effecten van de Aanvullingsregeling bodem

Zoals per wijziging beschreven in hoofdstuk 2, hebben de wijzigingen aan regelgeving als gevolg van de Aanvullingsregeling bodem geen financiële effecten voor burgers en bedrijven en overheden. Dit geldt als de wijzigingen los van elkaar worden bekeken en ook als ze integraal worden gezien. In de onderstaande tabel is dit samengevat.

Tabel 12. Samenvatting van de structurele en eenmalige effecten

Wijziging	Effecten naar overheden en burgers en bedrijven			
	Gemeenten	Waterschap- pen	Provincies	Bedrijven en burgers
Aanwijzing en geometrische begrenzing	Geen	Geen	Geen	Geen
Meet- en rekenregels	Geen	N.v.t.	Geen	Geen
Omgevingsvergunning meststoffen: zuiveringsslib	Geen	Geen	N.v.t.	N.v.t.
Omgevingsvergunning toepassen grond en bagger in een diepe plas	Geen	Geen	N.v.t.	Geen
Diverse overige omgevingsvergunningen	Geen	N.v.t.	N.v.t.	Geen
Gedoogplicht	Geen	N.v.t.	N.v.t.	Geen
Op of in de bodem brengen zuiveringsslib	Geen	Geen	N.v.t.	Geen
Wijzigen of intrekken andere regelingen	Geen	Geen	Geen	Geen
Overgangsrecht	Geen	Geen	N.v.t.	Geen
Integraal beeld van de wijzigingen	Geen	Geen	Geen	Geen
Totaal	Geen	Geen	Geen	Geen

Bijlagen bij rapportage:

Financiële effecten Aanvullingsregeling bodem

I	Methodiek en uitgangspunten	21
II	Werkwijze en projectfasering	24
III	Respondenten	26
IV	Standaard kostenmodel	27
V	Interviewprotocol	29

I Methodiek en uitgangspunten

In dit hoofdstuk wordt de methode uitgewerkt waarmee de regeldruk, bedrijfseffecten en bestuurlijke lasten in kaart worden gebracht. Daarnaast zijn de uitgangspunten van het onderzoek uitgewerkt, conform de afspraken die in de werkgroep zijn gemaakt.

1 Methodiek

Hieronder wordt uitgewerkt welke methodieken voor het onderzoek worden gebruikt.

Kwantificeren van regeldruk, bedrijfseffecten en bestuurlijke lasten

In het onderzoek bepalen wij, conform de randvoorwaarden en uitgangspunten uit de raamovereenkomst en de memo van 3 juli 2020 over de plannen van aanpak, kwalitatief en kwantitatief de financiële effecten van Aanvullingsregeling Bodem. Hieronder is per te onderzoeken effect de te hanteren methode toegelicht:

- Financiële effecten, waaronder de regeldruk (administratieve lasten en inhoudelijke nalevingskosten) en leges voor bedrijven en de uitvoeringslasten en leges voor overheden. We maken onderscheid tussen eenmalige en structurele effecten.
 - Voor de regeldruk van bedrijven³ gebruiken we de vastgestelde methode: het standaard kostenmodel (SKM). In bijlage IV is het SKM kort toegelicht.
 - Voor het bepalen van de effecten voor medeoverheden bestaat geen vastgestelde methodiek. Hiervoor wordt eveneens het SKM gebruikt.
- Overige, nog niet benoemde, bedrijfseconomische effecten aan de hand van de Bedrijfseffectentoets (BET).⁴ Voor het beantwoorden van de BET-vragen hanteren we altijd de laatste versie. Dat is op dit moment de versie van 13 februari 2018.

Brononderzoek: maximaal hergebruik van beschikbare gegevens

In het onderzoek maken we zoveel mogelijk gebruik van beschikbare bronnen. Het betreft hier met name de financiële effectentoetsen naar de Aanvullingswet Bodem en het Aanvullingsbesluit Bodem, zoals eerder door Sira Consulting uitgevoerd.

Ook kunnen wij putten uit gegevens die wij hebben verzameld in andere onderzoeken naar de gevolgen van de Omgevingswet.

Interviews: validatie, interpretatie en aanvullende gegevensverzameling

Om de beschikbare gegevens te valideren, te interpreteren en waar nodig aanvullende gegevens te verzamelen, voeren wij maximaal 9 interviews uit met stakeholders. De verdeling daarvan is te zien in de onderstaande tabel en is afgestemd met de werkgroep.

³ 'Handboek meting Regeldrukkosten', ministerie van EZK, 2018. Het handboek is te downloaden (PDF) via de onderstaande link: https://www.kcwj.nl/sites/default/files/handboek_meting_regeldrukkosten_v_1-1-2018.pdf

⁴ De achtergronden bij de BET zijn te raadplegen via de volgende link: <https://www.kcwj.nl/kennis-bank/integraal-afwegingskader-beleid-en-regelgeving/verplichte-kwaliteitseisen/bedrijfseffecten-toets-inclusief-regeldrukeffecten>

Tabel 13. Verdeling van de interviews

Organisatie	Aantal interviews
<i>Overheden</i>	
Gemeenten en omgevingsdiensten	3
Waterschappen	2
<i>Bedrijfsleven</i>	
Zand- en grindwinbedrijven	2
Grondverwerkers	2
Totaal	9

2 Uitgangspunten

In dit onderzoek gelden de uitgangspunten die in de werkgroep zijn vastgesteld. Hieronder worden de belangrijkste uitgangspunten uiteengezet.

Beschrijven resultaten

De resultaten worden voor elke individuele partij (Rijk, Provincies, Waterschappen, Gemeenten en initiatiefnemers) inzichtelijk gemaakt. Voor overheden worden de resultaten uitgesplitst tussen de overheid als bevoegd gezag en de overheid als initiatiefnemer.

Onbeantwoorde vragen worden expliciet gemaakt. De optelling van de resultaten geeft de verdeling naar de verschillende partijen en de verdeling van de verschillende effecten weer.

100% naleving

In de onderzoeken wordt, in navolging van de methodiek voor het meten van regeldrukkosten uitgegaan van "100% naleving" van de regelgeving. Dit betreft zowel de huidige regelgeving als ook de voorgenomen regelgeving. Hiermee wordt bedoeld dat bestuursorganen handelen conform de wettelijke voorschriften, dat de initiatiefnemers de voorschriften voor 100% nakomen, voor wat betreft de nalevingskosten, en dat toezicht houden en handhaven nodig blijft, voor wat betreft de bestuurslasten. Niet bedoeld wordt op de effecten van gedragsverandering die kunnen ontstaan ten gevolge van invoering van de Omgevingswet.

Aantallen en tarieven

In het onderzoek hanteren we het zogenoemde standaardkostenmodel zoals dat beschreven is in het Handboek meting regeldruk. In aanvulling daarop gaan we niet alleen uit van de aantallen en tarieven uit een basisjaar van de nulmeting van de regeldruk. Dat is wel de systematiek van regeldrukonderzoeken, maar in dit onderzoek is het ook gewenst inzicht te krijgen in effecten die gebaseerd zijn op zo actueel mogelijke aantallen en tarieven. Als basisjaar voor de actuele aantallen en tarieven nemen we in dit onderzoek 2019.

Overheidstarieven 2019

In het onderzoek uit 2015 en in de sindsdien uitgevoerde heronderzoeken is uitgegaan van de handleiding overheidstarieven 2015 voor de kosten die door de Rijksoverheid gemaakt worden en de CAR-UWO salaristabel per april 2015 voor de kosten voor de overige bestuurslagen. Ook hiervoor geldt dat deze gedateerd zijn. In de vertaalslag naar het integrale beeld worden deze kosten 'aangepast naar cijfers, gebaseerd op hetzelfde jaar als de actuele aantallen en tarieven, te weten 2019.

BTW

In de onderzoeken wordt gerekend met BTW waar dit relevant is.

Gebruik bronmateriaal

In dit onderzoek wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande gegevens, waaronder bronmateriaal dat de werkgroep kan verzamelen.

II Werkwijze en projectfasering

Het project bestaat uit drie fasen met elk concrete en toetsbare resultaten. In dit hoofdstuk is per fase een aparte paragraaf opgenomen met een toelichting op de doelstelling, de werkzaamheden die wij uitgevoerd hebben om deze doelstelling te realiseren en het resultaat.

1 Fase 1: projectvoorbereiding

Het doel van fase 1 is om de projectaanpak in overleg met de werkgroep concreet uit te werken en de te onderzoeken wijzigingen in kaart te brengen.

1. Projectvoorbereiding in overleg met de expertgroep

De bijeenkomst van de expertgroep vond plaats op dinsdag 2 juni. Tijdens de bijeenkomst werd aan de hand van de startnotitie bepaald van welke wijzigingen de financiële effecten moeten worden onderzocht. Deze wijzigingen zijn uitgewerkt in hoofdstuk 2.

2. Plan van aanpak

Op basis van de uitkomsten van de expertgroepbijeenkomst hebben wij dit plan van aanpak opgesteld, met daarin het overzicht van de te onderzoeken onderwerpen. Na afstemming met de werkgroep wordt het plan van aanpak definitief vastgesteld.

Resultaat van fase 1

Een plan van aanpak met daarin:

- De doelstelling, uitgangspunten en methodiek van het onderzoek;
- Een helder en afgestemd overzicht van de te onderzoeken veranderingen in de Aanvullingsregeling bodem ten opzichte van de huidige situatie, waarbij een eerste indicatie is gegeven van het effect op bedrijven en overheden;
- Een uitwerking van de fasering van het onderzoek;
- Een planning voor het project.

2 Fase 2: praktijkonderzoek

Het doel van fase 2 is kwalitatief en zoveel mogelijk kwantitatief de bedrijfseffecten en de gevolgen voor de bestuurlijke lasten uit te werken van de Aanvullingsregeling bodem.

1. Eerste berekening met het SKM

De gegevens die zijn verzameld in fase 1, zijn verwerkt in het iSKM rekenmodel. Deze stap geeft een eerste inzicht in de financiële effecten voor bedrijven en decentrale overheden, maar maakt vooral duidelijk welke gegevens nog ontbreken. Deze gegevens moeten worden verzameld in het praktijkonderzoek. Deze stap maakt ook duidelijk welke gegevens de meeste invloed hebben op de uitkomsten van de berekeningen. Dit inzicht is gebruikt om de onderwerpen voor de interviews te prioriteren.

2. Verzamelen van gegevens via interviews

In 9 interviews met gemeenten, waterschappen en bedrijven valideren wij de beschikbare gegevens uit het bureauonderzoek en verzamelen wij de benodigde aanvullende gegevens. De resultaten van de interviews verwerken wij in het iSKM. De werkwijze bij het uitvoeren van interviews is toegelicht in bijlage V.

Na de interviews hebben wij de verkregen informatie verwerkt in het iSKM. Inzichten verkregen in eerder uitgevoerde interviews, zijn getoetst in de vervolginvestigingen.

3. Uitwerken en afstemmen van tussenrapport

Nadat de interviews zijn uitgevoerd en de gegevens zijn verwerkt in het iSKM, hebben wij een tussenrapport uitgewerkt. Dit rapport bespraken wij met de werkgroep. De gemaakte afspraken koppelen wij per e-mail terug.

Resultaten van fase 2

Een tussenrapport met daarin:

- Een uitgebreid overzicht van de verschillen tussen de huidige en de voorgenomen regelgeving.
- De uitwerking van de regeldrukeffecten door wijzigingen in de bodemregelgeving.
- Een overzicht van de financiële effecten voor (decentrale) overheden.

3 Fase 3: analyse en rapportage

Het doel van fase 3 is om de onderzoeksresultaten voor de Aanvullingsregeling bodem te analyseren en vast te leggen in een eindrapport.

1. Analyse van de resultaten en uitwerken van het eindrapportage

De opmerkingen van de werkgroep verwerken wij in het iSKM en het tussenrapport.

2. Uitwerken van de eindrapportage

De onderzoeksresultaten leggen wij vast in een eindrapportage. Het rapport wordt per e-mail toegezonden aan de werkgroep.

3. Afstemmen van de resultaten

Tijdens een bijeenkomst met de werkgroep bespreken wij het concept eindrapport. De gemaakte afspraken koppelen wij per e-mail terug. Eventuele opmerkingen van de werkgroep worden verwerkt in het eindrapport, waarna wij de definitieve versie opleveren.

Resultaten van fase 3

Fase 3 rondt het project af. Het resultaat is een afgestemd eindrapport, waarmee de paragrafen over de regeldruk en de bestuurlijke lasten in de Nota's van Toelichting bij de wijzigende regelgeving kunnen worden opgesteld. Het rapport bevat ten minste:

- De uitgangspunten, gehanteerde methoden en de werkwijze.
- Een omschrijving van de onderzochte doelgroepen.
- Een uitgebreide omschrijving van de huidige en voorgenomen regelgeving.
- De bedrijfseffecten en regeldruk van bedrijven (en mogelijk burgers) en de financiële effecten voor overheden, uitgesplitst zoals afgesproken met de werkgroep.

III Respondenten

De volgende respondenten hebben deelgenomen aan het onderzoek en hebben toestemming gegeven om vermeld te worden. Van twee respondenten van omgevingsdiensten is geen toestemming verkregen.

Tabel 14. Respondenten

Organisatie	Naam
BOG/Afvalzorg	Otto Feenstra
Dekker Groep	Willem Jongsma
Grondbalans	Dirkjan Reijersen van Buuren
K3 Delta	Thomas Nusselein
Gemeente Leiden	Jos van Wersch
Omgevingsdienst Regio Utrecht	Han de Rijk
Waternet	Fred de Haan
Waterschap Brabantse Delta	Ron van Haperen

IV Standaard kostenmodel

De financiële effecten van regelgeving voor bedrijven worden berekend met behulp van een landelijke methodiek die is vastgelegd in het Handboek meting regeldruk van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). In dit onderzoek worden alleen uitvoeringslasten onderzocht voor (decentrale) overheden en ondernemingen. Omdat er geen officiële methodiek beschikbaar is voor uitvoeringslasten, wordt in de praktijk doorgaans methodisch aangesloten bij het Handboek meting regeldruk.

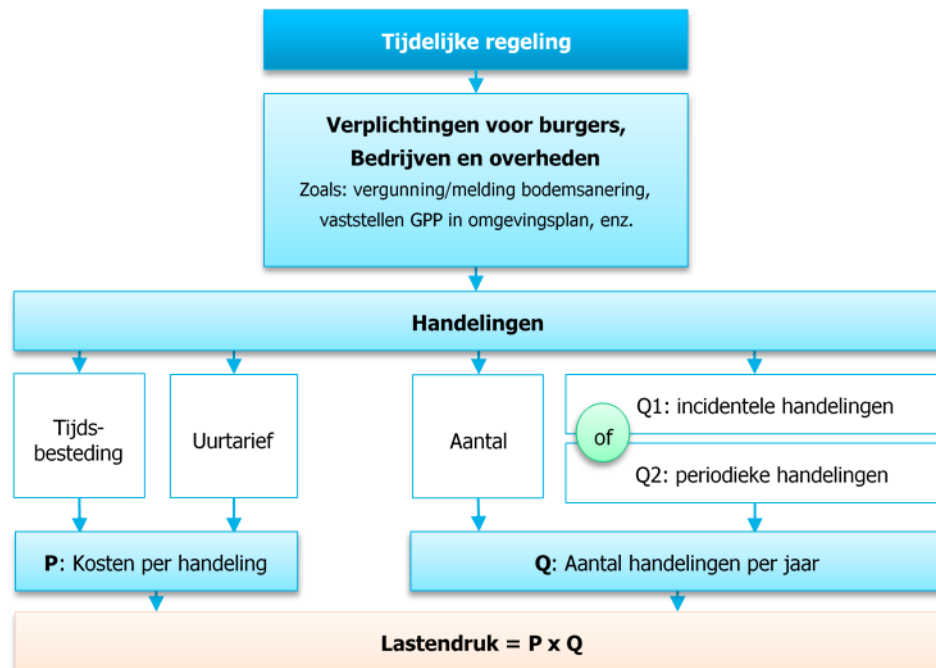
Het standaard kostenmodel (SKM)

Voor het berekenen van de uitvoeringslasten wordt gebruik gemaakt van het Standaard kostenmodel (SKM). Het SKM berekent de uitvoeringslasten door de kosten van het één keer uitvoeren van een handeling (P) te vermenigvuldigen met het totale aantal handelingen (Q).

Uurtarieven

De methodiek schrijft voor om in het SKM te rekenen met standaard uurtarieven. Voor overheden kent het Handboek geen overzicht van uurtarieven. Wij hanteren voor de tarieven van de Rijksoverheid de 'Handleiding overheidstarieven' die jaarlijks wordt uitgegeven door het ministerie van Financiën. In de tekst van het rapport en het SKM is steeds aangegeven welke uurtarieven zijn gebruikt.

Figuur 2. Het berekenen van uitvoeringslasten met het SKM.



Statistische representativiteit

Metingen van financiële effecten op basis van het handboek zijn niet altijd statistisch verantwoord. Zij dienen een beeld te geven van de orde van grootte van de kosten die door regelgeving worden veroorzaakt en met name duidelijk te maken welke handelingen en verplichtingen de voornaamste oorzaak zijn van deze regeldruk.

Initiële en structurele uitvoeringslasten

Bij het berekenen van de financiële effecten maakt het handboek onderscheid tussen:

- Eenmalige financiële effecten. Dit zijn lasten die voortkomen uit de verplichtingen die eenmalig moeten worden uitgevoerd bij introductie van nieuwe regels of wijziging van bestaande regels. Het betreft bijvoorbeeld opleidingskosten en de tijd en kosten voor het inrichten van nieuwe digitale systemen of het aanpassen van bestaande.
- Structurele financiële effecten. Deze lasten komen voort uit verplichtingen die regulier worden uitgevoerd. Het betreft bijvoorbeeld de tijd en kosten voor het aanvragen van vergunningen.

Transparantie en herleidbaarheid

Transparantie en herleidbaarheid van onderzoeksgegevens zijn van groot belang om de kwaliteit van de onderzoeksresultaten te borgen. In het SKM wordt daarom de herkomst van alle gebruikte gegevens zorgvuldig en transparant gedocumenteerd. Alle berekeningen zijn daarmee te allen tijde herleidbaar tot de individuele gegevensbronnen.

V Interviewprotocol

De werkwijze bij het voorbereiden, uitvoeren en terugkoppelen van de interviews is vastgelegd in een interviewprotocol. De onderstaande tabel geeft inzicht in de onderdelen waaruit onze standaard werkwijze bestaat.

Tabel 15. Protocol voor het uitvoeren van verkennende en diepte-interviews.

Nr.	Werkwijze
1.	Een gesprekspartner wordt telefonisch benaderd om een afspraak in te plannen. Mocht de gesprekspartner dit verlangen, dan wordt een schriftelijke toelichting op het onderzoek toegestuurd voordat de afspraak wordt gepland.
2.	Een gesprekspartner ontvangt tenminste vijf werkdagen van tevoren een schriftelijke bevestiging van het interview. Als de gesprekspartner hiermee instemt, kan de periode tussen de uitnodiging en het interview korter zijn.
3.	Met of vlak na de schriftelijke bevestiging wordt een toelichting op het onderzoek toegestuurd aan de gesprekspartner. Deze toelichting bevat een overzicht van de onderwerpen die aan de orde komen en een vragenlijst.
4.	In de uitnodiging wordt een indicatie gegeven van de verwachte duur van het interview. Van deze indicatie kan, als dat nodig is, tijdens het interview worden afgeweken.
5.	In de uitnodiging worden de namen en functies genoemd van de personen die bij het interview aanwezig zijn. Als van deze samenstelling wordt afgeweken, wordt dit aan het begin van het interview gemeld.
6.	Voorafgaand aan het interview wordt het vertrouwelijkheidsbeginsel toegelicht. Er wordt aangegeven wie toegang krijgt tot de verkregen informatie en op welke wijze de informatie wordt gebruikt.
7.	Voorafgaand aan het interview wordt aangegeven dat men altijd, ook op een later moment, vragen kan stellen. Hiertoe wordt een visitekaartje overhandigd met contactgegevens.
8.	Interviews vinden in beslotenheid plaats. De interviews zijn semigestructureerd: de toelichting en de vragenlijst vormen de leidraad voor het interview. Er is tijdens het gesprek ruimte om van de onderwerpen af te wijken.
9.	Van elk interview wordt een verslag opgesteld, met daarin: <ul style="list-style-type: none"> ▪ het tijdstip en de locatie van het interview; ▪ de namen van de aanwezigen en hun hoedanigheid, voor zover van belang; ▪ een beknopte weergave van wat is gezegd en wat verder is voorgevallen; ▪ een verwijzing naar overgelegde documenten, die aan het verslag worden gehecht; ▪ een expliciete vermelding of, en zo ja wanneer, sprake is van een citaat.
10.	Het verslag van een interview wordt binnen vijf werkdagen na het interview ter accordering voorgelegd aan de gesprekspartner. De gesprekspartner kan binnen tien werkdagen nadat hij het verslag heeft ontvangen wijzigingen doorgeven aan Sira Consulting.
11.	Als alle gesprekspartners daarmee instemmen, worden wijzigingen verwerkt in het definitieve gespreksverslag. Als er geen overeenstemming is over een wijziging, dan worden de verschillende standpunten toegelicht in het verslag.
12.	Sira Consulting gaat vertrouwelijk om met informatie die niet nadrukkelijk openbaar is. De anonimiteit van geïnterviewden wordt beschermd, tenzij uitdrukkelijk toestemming is gegeven om gegevens openbaar te maken.